

✠✠✠ HISTORICKÁ DETEKTIVKA ✠✠✠

PETER
TREMAYNE

VYŠEHRAĐ

DOUPĚ
VLKODLAKA

✠✠✠ PŘÍPAD SESTRY FIDELMY ✠✠✠

Doupě vlkodlaka

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Peter Tremayne
Doupě vlkodlaka – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

..✎ HISTORICKÁ DETEKTIVKA ☞..

*PETER
TREMAYNE*

*DOUPĚ
VLKODLAKA*

VYŠEHRA D

Copyright © 2020 by Peter Tremayne
Translation © Alžběta Slavíková Hesounová, 2024

ISBN tištěné verze 978-80-7601-928-7
ISBN e-knihy 978-80-7601-931-7 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-7601-936-2 (1. zveřejnění, 2024) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7601-937-9 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)

Marii V. Soteriadesové

Od roku 1969 uplynulo hodně času
a doba se změnila.

Naše přátelství ale zůstává stejné.

Díky za to, že se na Tebe mohu vždy spolehnout.

*Tiagaid thra in lucht sin isidaib. Ocus tiagaid
fo muiuib agis tiagaid i conrechtaibh ocus tiaigaid
eo hamaide, ocu tiagait eo tuath clingtha. Is as sin
is bunadas doibh uile, i muintir deamain.*

Lebor Gabála Érenn

A tak jdou v poryvech větru. Jdou pod mořskou
hladinou, jdou v rouše vlčím a jdou k bláznům
i k mocipánům. Proto tomu tak je, taková je jejich
přirozenost – jsou to spojenci ďáblůvi.

Poznámka křesťanského písaře
v *Lebor Gabála Érenn*

Tento příběh se odehrává v roce 672 po Kristu v období zvaném *Laethanta na Bó Riabhai* (Dny strakaté krávy), které v moderním kalendáři odpovídá třem posledním dnům března a třem prvním dnům dubna. Dějištěm jsou vzdálené hrozivé vrcholky pohoří Cuala – dnes se mu říká Wicklow Mountains, Viklovské hory –, kde se nacházejí jedny z nejvyšších vrcholů v Irsku, a zároveň je to také nejrozlehlejší pohoří na ostrově.

Právě zde podle *Annales Ríoghachta Éireann* (Análů království irského) v roce, kdy světu bylo 3656 let a v zemi vládl Nejvyšší král Tigernmas, bylo prvně v úzkém zalesněném údolí východně od řeky Liffey nalezeno zlato, které vytavil kovář Uchadan z *Fear Cualann*, mužů z Cualy. Tigernmas, syn Fothala mac Ethriela, údajně vládl mezi roky 1621 a 1544 před Kristem a prý byl zabit při divokých orgiích na počest Croma Cruacha, zlaté pohanské modly, jejíž vyznavači vyžadovali při svátku Samhain lidské oběti. Nemohlo jít o symbolické varování před tím, jak zhoubný vliv má na člověka nenasytná touha po zlatě a moci?

Irští kováři se zlatem ale skutečně odpradávná pracovali. Jeden zlatý náhrdelník ve tvaru měsíčního srpku, známý jako blessingtonská lunice, pochází podle všeho z doby 2400–2000 před Kristem. Blessington se nachází na okraji pohoří Cuala. Broughterský zlatý poklad je z prvního století před Kristem. Zlato bylo objeveno na úpatí hory Croghan Kinshela právě ve Viklovských horách i v osmnáctém století našeho letopočtu a vodnímu toku na tom místě se od té doby říká Zlatá řeka.

Abych čtenáři usnadnil geografickou orientaci, přikládám jednoduchou mapku. Opatství blahoslaveného Cáemgena v Gleann Dá Loch (dnes poangličtěno na Glendalough) znamená v překladu „Údolí dvou jezer“. Klášter založil Cáemgen (svatý Kevin) sto let před událostmi zachycenými v našem příběhu. Hrozivá hora Log na Coille (v poangličtěné verzi Lugnaquilla), „Lesní hora“, je čtvrtý nejvyšší vrchol, zvedá se do výšky 905 metrů. Nedaleko odtamtud leží Mullach Cliabháin (poangličtěno jako Mullagh Cleevaun) neboli „Vrch – kolébka“, který je vysoký 849 metrů a je osmou nejvyšší horou v Irsku.

Čtenáře by mohlo zajímat, že pozadí střetu v Durlus Éile a v kraji Osraige, o němž je v této knize zmínka, je podrobněji popsáno v románu *Sedmá polnice* (původně anglicky vydáno v roce 2012, česky 2013). A jak dopadl Fidelmin milostný vztah, který měla v dobách studia, je zachyceno v díle *Smrt z milosti* (anglicky 1999, česky 2020). Záchrana Eadulfa před popravou v Laiginu je popsána v knize *Paní temnot* (anglicky 2000, česky 2005). A případ, v němž Fidelma očistila svou přítelkyni Liadin od nařčení z vraždy manžela, čtenář nalezne v povídce „Ve stanu Holofernově“ ve sbírce *Bohlaav při nešporách: Sbíрка případů sestry Fidelmy* (anglicky 2000).

Sestra Fidelma z Cashelu, *dálaigh* neboli advokátka soudního dvora v Irsku v sedmém století

Bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham v zemi Jižního lidu východních Anglů, její společník

V Cashelu

Colgú, král Mumanu, Fidelmin bratr

Enda, bojovník Nasc Niadh neboli Zlaté obroučky, vybraný tělesný strážce krále Colgúa

Ztraceni v horách

Princezna Gelgéis z Osraige

Spealáin, její správce

V opatství blahoslaveného Cáemgena

Cétach, kramář návštěvou v opatství

Opat Daircell Ciotóg

Bratr Aithrigid, *rechtaire* neboli správce

Bratr Dorchú, *dorseóracht* neboli dveřník

Bratr Lachtna, lékař

Bratr Eochaí, *echaire* neboli nejvyšší štolba

Bratr Gobbán, kovář

Bratr Cuilínn, podkoní

V Láithreachu

Iuchra, věštkyně

Brehon Rónchú, místní soudce, toho času nezvěstný

Beccnat, *baran* neboli pomocná soudkyně, pobočnice breho-
na Rónchúa

Serc, prodejná žena

Síabair, městský lékař

Teimel, lovec a stopař

Muirgel, vdova po Murchadovi, lodníkovi

Ve Sliabh Céim an Doire

Corbmac, velitel bojovníků Dicuila Dóny

V Ghleann Uí Máil

Dicuil Dóna, pán hor Cuala

Scáth, správce a syn Dicuila Dóny

Aróc, dcera Dicuila Dóny

V Dún Árd

Garrchú, správce dolů v horách Cuala

Jiní zmiňovaní

Brehon Brocc, zavražděný brehon

Alchú, syn Fidelmy a Eadulfa

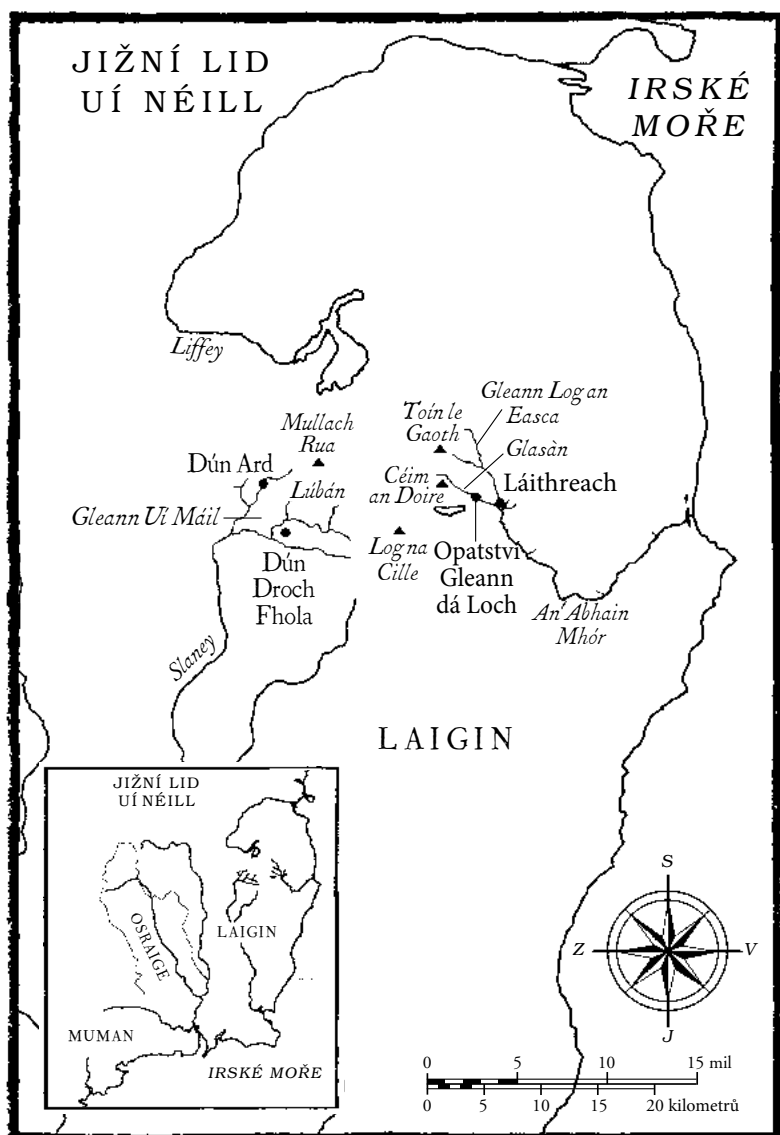
Tuaim Snámha, podkrál Osraige v letech 660–678

Fianamail z lidu Uí Máil, král Laiginu v letech 666–680

HORY CUALA

KRÁLOVSTVÍ LAIGIN

7. STOLETÍ PO KRISTU

Opat Daircell pozdvihl hlavu od rukopisu, který právě opisoval. Kdyby to nebyl zbožný muž, nejspíše by zaklel. Jen při pouhém pomýšlení na kletbu pocítil bodnutí viny. Místo toho stiskl tenké rty, stáhl tvář a hlasitě křikl na svého správce. Už to, že zvýšil hlas natolik, že se zvuk odrazil ozvěnou od stěn malého skriptoria, v němž opat právě o samotě pracoval, a pronikl přes zeď k uším jeho správce ve vedlejší komnatě, svědčilo výmluvně o opatově popuzenosti.

„Bratře Aithrigide, pro lásku Boží, jdi zjistit, kdo to tropí ten bezbožný rámus, a řekni mu, aby s tím přestal!“

Rámus bylo přesněji řečeno divoké vyzvánění zvonce u vrat do opatství, jímž se ohlašovali přicházející poutníci a význační hosté. Návštěvníků ale měli v klášteře poskrovnu, protože opatství v Údolí dvou jezer leželo stranou všech důležitějších cest spojujících osady ve vysokých horách, které je obklopovaly. Opata nepopudilo jen samotné vyzvánění, ale především to, s jakou naléhavostí až zběsilostí znělo – a také to, že bratr *Dorchú, dorseóracht* neboli dveřník jejich opatství, očividně zanedbává své povinnosti a hostům nejde otevřít. Opat dospěl k závěru, že pokud bratr *Dorchú* nebude mít pro opomenutí svého úkolu závažný důvod, neujde přísnému trestu. Do kláštera ho přijali teprve před rokem, poté co *Dorchú* odešel ze služeb tělesného strážce pána pohorí *Cuala*, urozeného muže vládnoucího hornatému kraji, v němž opatství leželo. Opat bratru *Dorchúovi* přidělil roli dveřníka, neboť soudil, že bývalý bojovník se bude dobře hodit jako strážce klášterní brány. Opat *Daircell* se zaklonil v křesle a zaškaredil se, když uslyšel, jak za zdí na kamenné podlaze

pleskají vzdalující se kožené podešve správcových sandálů, a jeho obličej s orlím nosem působil v té chvíli ještě hrozivěji. A skutečně netrvalo dlouho, nežli zvon u brány ještě několikrát, jakoby váhavě cinknul, a pak utichl docela.

Opat Daircell si s úlevou vydechl a obrátil svou pozornost zpět k listu rukopisu, nad nímž se před chvílí zamýšlel. Snažil se znovu soustředit na práci, ale nedařilo se mu to. Činilo mu potíže i jen to, aby rozluštil latinku, již byl napsán dopis, který mu zaslal opat Failbe mac Pipáin z Iony, a na polemiku hájící římský přístup k výpočtu nové datace velikonočních svátků už neměl síly vůbec. Složitě důvody, jež opat Failbe obhajoval, prostě nechápal. Již dávno otevřeně připustil, že není ani astronom, ani matematik, neměl jednoduše vzdělání na to, aby k tak radikálním změnám v kalendáři dokázal zaujmout zasvěcený postoj. Nevyjádřil se snad jednou blahoslavený Augustin z Hippa v jistém listu k podobným záležitostem odmítavě, když pravil, že Duch Svatý si přál získat křesťany nikoliv matematiky? Opat si znovu povzdychl a dopis odstrčil.

V tu chvíli zaslechl, že se k němu správce vrací – pleskání sandálů znělo stejně poplašně jako vyzvánění zvonů před několika okamžiky. K jeho překvapení se vzápětí dveře skriptoria bez varování rozlétly. Ve vchodu stál zarámovaný nikoliv bratr Aithrigid, ale vysoký mladík, jehož pevnou svalnatou postavu nedokázal skrýt ani volný mnišský hábit. Opat Daircell na něho nevěřicně zíral. Všem bratrům se neustále vštěpovalo, že se mají chovat zdvořile a rozvážně; pokud chtějí hovořit s opatem, mají třikrát zaklepat, počkat na vyzvání a teprve potom vstoupit. Opatu Daircellovi potemněla popuzením tvář a snažil se vybavit si jméno toho mladíka. Věděl, že pracuje v konírně a do kláštera vstoupil teprve nedávno. Nežli ho ale stačil napomenout, mladý mnich konečně popadl dech.

„Posílá mě sem správce,“ vyrazil ze sebe s námahou. „U brány... u brány...“ začal se zakoktavat, „u brány je nějaký muž...“

Opat Daircell se zarazil a ovládl se, aby mladíka nezpražil příkrými slovy. Teď už si vzpomněl, jak se jmenuje.

„Uklidni se, bratře Cuilínne. Takže u brány je nějaký člověk? Však jsem si ani nemyslel, že na nás tak divoce zvoní nějaká zbloudilá ovce,“ pronesl opat se stopou ironie v hlasu. „Pověz mi – co je to za muže, a proč sem přichází?“

Bratr Cuillín hlasitě polkl, bylo vidět, že se ještě nevzpamatoval po úprku se svěřenou zprávou.

„Je to kramář. Bratr Aithrigid mi řekl, že ti mám vyřídit, že je to kramář Cétach.“

Opat Daircell zachmuřeně sraštil čelo. Cétacha a jeho pověst dobře znal. Byl to podomní obchodník z nedalekého městečka a říkalo se o něm, že je vychytralý. Obecně o něm místní soudili, že není příliš poctivý a nedá se mu věřit nos mezi očima, ale v opatství od něho čas od času přece jen něco koupili.

„A oč tedy jde? Proč k nám kramář Cétach zavítal a rozhodl se u našich bran zvonit, jako by se pokoušel probudit všechny mrtvé ke dni posledního soudu? Přináší nám snad nějakou závažnou novinu? A je ti známo, proč na jeho vyzvánění neodpověděl náš dveřník?“

Mladý muž před ním stál v očividných rozpacích a opatovi začala docházet trpělivost.

„Mluv,“ vybídl ho přísně. „Kolikrát se musím ptát? Přináší ten kramář nějakou důležitou zprávu? Nepatří k těm, které bych vítal s otevřenou náručí – slušných způsobů má pramálo a víry ještě méně, ale pokud nám potřebuje sdělit něco podstatného...?“

Mladý podkoní se nepřestával tvářit a chovat rozrušeně. „Přivezl sem tělo, otče opate. Správce, bratr Aithrigid... tě... ehm... žádá, abys je prohlédl.“

„Tělo? A že žádá, abych...?“ Opat Daircell se zarazil a ovládl se, aby se na hocha hněvivě neutrhl – uvědomil si, že mladík jen vyřizuje správčův vzkaz.

Prudce se vymrštil z křesla a bez dalšího slova vyrazil před mladíkem ze skriptoria. Razil si cestu mezi budovami opatství přes otevřené prostranství směrem k vnitřní bráně. Ta stála před dřevěným mostkem, který se klenul přes potok a vedl k hlavní bráně klášterního komplexu.

Za ní stál malý zavalitý Cétach vedle vozíku, do kterého byla zapřažená mula, a v rukou rozpačitě kroutil opratěmi. Byl to člověk nevzhledného zevnějšku. Vlasy mu nad čelem ustupovaly, ale když se objevily na temeni, měly odstín do zrzava, byly špinavé a vzadu u krku zplstnatělé. Plnovous měl hustý, ale také viditelně špinavý a neudržovaný, a co mu bylo vidět z tváře, bylo drsné a mírně zarudlé. Když se k němu opat přiblížil, kupec uctivě sklonil hlavu.

„Co se mi to doneslo za nesmyslné zvěsti, bratře Aithrigide?“ začal opat Daircell zostra. Kramáře si vůbec nevšímal a hovořil přímo ke svému správci. „Prý žádáš, abych prohlédl nějaké tělo.“

Bratr Aithrigid byl vysoký šedovlasý muž. Měl mírný hlas a navzdory všemu tomu rozruchu kolem z něho vyzařoval klid. Opat Daircell věděl, že nežli bratr Aithrigid vstoupil do jejich kláštera, v mládí se věnoval studiu práva. Ačkoliv nedosáhl nejvyššího stupně vzdělání, náležel mu titul *aire árd*, což byl člověk, který mohl připravovat rozsudky. Vzhledem k tomu měl v klášteře na starosti veškeré právní záležitosti.

Když promluvil, znělo to téměř konejšivě: „Snad bude nejlepší, když to vysvětlí sám Cétach. To on sem to tělo přivezl.“

Opat Daircell se obrátil ke kramáři a ten začal hovořit kňouřavě podlézavým hlasem.

„Rač odpustit, vážený otče opate, dovolil jsem si sem to tělo přivést co nejrychleji, jak jsem jen mohl, a –“

Opat zvedl ruku, aby muže zarazil, neboť se zdálo, že bude k nezastavení.

„Přivezl jsi sem nějaké tělo? A kde jsi je našel?“

„Nedaleko odsud. Projížděl jsem právě horami, jel jsem po břehu řeky údolím Glasán. A právě tam, u dubiny v průsmyku, jen malý kousek od cesty, která v těch místech začíná stoupat k vrcholu hory u Jezera vodní příšery... Právě tam jsem je našel.“

„Ale proč ses rozhodl dopravit je sem? Proč jsi toho nešťastníka na místě nepohřbil? Vypravit se sem pro tebe jistě muselo znamenat značnou zajižďku, tedy alespoň předpokládám, žeš měl namířeno domů do Láithreachu... Nebo jsi snad došel k závěru, že je třeba z nějakého důvodu tomuto mrtvému dopřát církevní obřad a řádný pohřeb?“

V opatově hlasu se znovu ozvala stopa jízlivosti.

„Přesně tak, otče opate,“ opáčil kramář.

Daircell se na něho překvapeně zadíval, rozhodně nečekal, že Cétach jednoduše přisvědčí.

„Pročpak?“ chtěl vědět, když se z úžasu poněkud vzpamatoval.

„Také jsem se domníval, že mi snad za mou snahu budeš chtít vyplatit nějakou odměnu.“

Opat věděl, že Cétach je muž bez morálních zásad a živí se tím, že se snaží své zákazníky co možná nejvíc ošidit, ale i tak

nedokázal uvěřit, že by kramář čekal, že mu zaplatí za to, že do kláštera přiveze mrtvolu.

„Proč bych měl platit za to, žes sem přivezl nějaké tělo?“ zeptal se tedy.

Navzdory svému drsnému zevnějšku se Cétach uculil.

„V mrtvém jsem poznal jednoho člověka ze skupiny, která před několika dny vyrazila z Durlus Éile. Víím, že měli namířeno právě sem.“

Rozhostilo se ticho a opatovi se přes tvář mihl stín.

„Na cestě sem z Durlus Éile?“ zopakoval opat zamyšleně. Durlus Éile leželo několik dnů cesty na západní straně zdejšího pohoří. Bylo to malé kupecké městečko v podkrálovství Osraige, stojící za hranicemi království Laigin, kde se nacházel Daircellův klášter.

„Chceš mi říct, že sem jedeš z Durlus Éile?“ zeptal se opat pomalu. „Jel jsi za nějakou skupinou poutníků a ten mrtvý byl jedním z nich? Ale kde jsou tedy ti ostatní? Nerozumím tomu.“

„Byl jsem v Durlus Éile za obchodem,“ jal se kupec spěšně vysvětlovat. „Zatímco jsem v městečku čekal, viděl jsem tu skupinku Durlus opouštět. Tvořili ji dva muži a jedna žena. Je tomu už celých devět dní. Zamířili po východní cestě k horám. Já jsem je následoval až několik dní poté, ale vyrazil jsem toutéž cestou. A právě na ní jsem toto tělo našel. Věděl jsem, že ti cestovatelé jsou urozeného původu, protože jsem v tom městě obchodoval už mnohokrát.“

„Říkáš urozeného původu?“ zopakoval opat mrazivě, jako by mu hlavou probleskla hrozivá myšlenka. „Ukaž mi to tělo.“

„Zde je, otče opate,“ řekl kramář a ukázal palcem přes rameno za sebe k vozíku, na němž bylo cosi přikrytého kusem hnědé pytloviny.

Opat Daircell k vozu přistoupil a s pomocí správce stáhl látku stranou. Před sebou uviděl bílou tvář mrtvoly v počátečním stadiu rozkladu. Kolem hrdla byla zaschlá krev. Opat dotyčného poznal a nechtě zalapal po dechu.

„Znáš ho, můj pane?“ zeptal se ho kupec nejistě, když viděl, jak se opat zatvářil.

Opat Daircell si ho nevšímal a místo toho se obrátil ke svému správci. „Předpokládám, že jsi to tělo také poznal?“

„Je to tak,“ přisvědčil bratr Aithrigid vážně. „Nejsem snad sám z Osraige a tvůj vlastní bratranec? Je to tělo brehona Brocca.“

„Brocc, brehon naší sestřenice, princezny Gelgéis z Durlus Éile,“ přisvědčil opat Daircell zachmuřeně. Obrátil se ke kramáři a v hlavě se mu honily jedna otázka za druhou, ale nedokázal ze sebe vypravit ani slovo.

„Je to pravda, můj pane,“ přikývl kupec, neboť uhádl opatovu nevyřčenou otázku. „Při pobytu v Durlus Éile jsem brehona poznal. Brocc z města odjel v doprovodu princezny a jejího správce Spealáina.“

„A kde jsou ostatní? Kde je princezna Gelgéis?“ utrl se na něho opat Daircell.

„Na cestě v horách jsem našel pouze toto tělo. Po nikom jiném tam nebylo ani stopy.“

Opat Daircell se na kramáře upřeně zadíval a přitom stiskl rty do tenké čárky. Zdálo se, že přemáhá pohnutí.

„Kdy že jsi říkal, že jsi princeznu a její doprovod viděl z Durlus Éile odjíždět? Kdys tam byl?“

„Před devíti dny,“ zopakoval obchodník. „Všichni jeli na koních. A já jim několik dní poté vyrazil v patách se svým vozem.“

Opat Daircell kroutil hlavou, jako by se mu nedařilo té zprávě uvěřit. Podle všeho nebyl v té chvíli schopen ze sebe vypravit další otázku, jež byla nasnadě.

„A po jejich koních nebo něčem dalším tam v okolí nebyly žádné stopy? Nedalo se poznat, kdo může mít ten hrozný čin na svědomí?“ zeptal se nakonec místo něho bratr Aithrigid.

Cétach zavrtěl hlavou. „Nic. Žádné stopy. Na zemi leželo pouze to tělo bez života.“

„A říkal jsi, že jsi ho našel v průsmyku těsně pod Sliabh Céim an Doire?“

„Ano, pod horou v průsmyku v Dubovém lese,“ přisvědčil kupec a jméno zopakoval. „Hory jsou v těch končinách vysoké, údolí temná a zarostlá neproniknutelnými lesy. Podle pověstí tam žijí bytosti zvané *cumachtae* – vlkodlaci. I když mně osobně nikdy cestu nezkrátili,“ dodal a odfrkl si.

Byla pravda, že Céim an Doire byl jeden z nejvyšších vrcholků v celých horách Cuala – šlo o rozsáhlé pohoří pokrývající severní okraj laiginského království. V mnoha zalesněných údolích byla řada opuštěných dolů.

Zdálo se, že se opat poněkud vzpamatoval. Otočil se ke skupince mnichů, kteří se mezitím začali nedaleko od brány zvědavě shromažďovat, a pokynul jednomu malému holohlavému bratrovi.

„Bratře Lachtno, pojď sem a pověz nám, jak dlouho je dle tvého soudu ten muž po smrti.“

Bratr Lachtna zastával v klášteře pozici lékaře. Neochotně k nim vykročil, na tělo sotva pohlédl, ale znechuceně pokrčil nos.

„Už začal rozklad, jenž je jasným znamením toho, že tělo bylo několik dní vystaveno vlivu povětrnostních podmínek,“ prohlásil.

„Žádám si podrobnější ohledání,“ ozval se opat Daircell po-
drážděně.

Lékař odporem zkroutil tvář, natáhl se k tělu a stáhl z něj pytlovinu, jíž bylo přikryto, aby je mohl lépe prohlédnout.

„Ten muž má na sobě stále veškeré šatstvo i koženou brašnu u pasu. To je dosti neobvyklé, pokud mají jeho přepadení na svědomí lapkové. Vidím, že má proříznuté hrdlo... Ale co tady ten šíp?“

„Vytáhl jsem ho tomu člověku ze zad,“ vysvětlil jim kramář. „Tedy až poté, co jsem viděl, že toho nebožáka někdo podřízl.“

„Několik posledních dní vládne poměrně teplé počasí, mírné vzhledem k této roční době,“ pronesl bratr Lachtna polohlasem zamyšleně. „Ale jak už jsem říkal, je možné, že tělo někde leželo několik dní.“ Zdálo se, že se chystá pokračovat, ale pak si to podle všeho rozmyslel.

„Chtěl jsi ještě něco říct?“ zeptal se opat, kterému to neušlo.

Bratr Lachtna zaváhal. „Je zřejmé, že je po smrti zhruba týden, ale... něco se mi na tom nezdá...“ Lékařův hlas vyzněl do ztracena, zatímco si tělo před sebou zadumaně měřil.

„Nezdá? Co se ti na tom mrtvém nezdá?“ Tu otázku mu položil bratr Aithrigid, správce kláštera.

„Stav těla za dobu, která od okamžiku smrti uplynula, neodpovídá podmínkám, jimž měla být mrtvola na místě nálezu vystavena.“

„Jak to myslíš?“ chtěl vědět opat Daircell.

„Myslím, že všichni známe údolí Glasán i hory, jež je obklopují. V těch oblastech žijí lišky, vlčí smečky a mnoho dalších dravých tvorů. Na nebi neustále krouží mrchožrouti. Připadá mi zvláštní, že se toho těla žádné zvíře ani nedotklo.“

„Snažíš se tím něco naznačit?“ naléhal opat.

Podsaditý mužík pokrčil rameny. „Nerad bych činil nějaké ukvapené závěry. Mohu mluvit jen o tom, co na vlastní oči vidím. Mrtvola na sobě nemá žádné známky napadení zvířetem, ať už lesní šelmou, nebo ptákem. Nikdo si těla vůbec nevšiml – pokud tedy skutečně leželo celý týden na horském úbočí. Rozklad ale odpovídá tomu, že ten člověk je po smrti už celou řadu dní. A tomu za daných okolností nedokážu porozumět.“

Na okamžik se rozhostilo ticho, pak se opat znovu obrátil ke kupci.

„Říkáš, žes nic neviděl, žádné stopy po člověku či zvířeti, že tam to tělo jen leželo osamocené ve stráni? Nepřipadalo ti, že tam došlo k nějakému střetu, že v okolí byli jezdcí na koních, že se tam něco událo? Neviděls nic, co by naznačovalo, co se mohlo stát s princeznou Gelgéis a jejím společníkem?“

„Vůbec nic,“ odpověděl Cétach a nejistě se rozhlédl. „Tělo toho muže bylo natažené na zemi, kolem bylo pusto a prázdno – nepovalovalo se tam žádné potrhané šatstvo, rezavá dýka, nic, co by útočníci třeba při napadení mohli ztratit nebo odhodit.“

„Mrtvola tam ležela osamocená?“ zeptal se opat znovu. „Nic jiného tam nebylo?“

„Vůbec nic,“ přitakal kramář. „Bylo to, jako kdyby se lid Aos Sí, vlkodlaci z onoho světa, vrhli z hor do údolí a vše odtamtud odnesli do mlhy podsvětí.“

Několik mnichů, kteří se kolem shromáždili, začalo cosi poplašeně mumlat a mnozí se přehnaně křížovali a povolávali blahoslaveného Cáemgena, zakladatele opatství, aby se zjevil a ochránil je od zlého.

„Nesmysl!“ rozkřikl se bratr Lachtna, klášterní lékař, na kramáře. „Drž se faktů.“

Kupec se k němu vzdorovitě obrátil. „Neříká se snad, že se zdejšími horskými průsmky prohání Dallahan z lidu Aos Sí? Že bezhlavý jezdec Dallahan jezdí po kraji a hledá zbloudilé duše, které s sebou odnese do temných stínů v podsvětí?“

„Tento mrtvý nesešel ze světa působením nadpřirozených sil,“ odfrkl si Lachtna. „Na tom šípku, který jsi mu podle vlastních slov vytáhl ze zad, není žádné znamení z onoho světa. Jeho život ukončilo proříznuté hrdlo, nikoliv jakési bájně bytosti.“

„Ale nikde kolem nebyly stopy po kolech ani koních,“ hájil se kupec dotčeně. „Bylo to, jako by se tam to tělo ocitlo samo z čista jasna. Kdyby brehona a jeho doprovod někdo napadl, přece by po tom útoku zůstaly v lese nějaké známky. Ležela tam jen ta mrtvola, všechno ostatní jako by pohltila veliká mlha.“

„Mrtvola s podříznutým krkem a šípem v zádech,“ pronesl bratr Lachtna s mírným pobavením. „Odkdy lid Aos Sí používá takové způsoby, když chce někoho sprovodit ze světa?“

„A víš jistě, že případné stopy nemohlo v mezičase zahladit působení počasí?“ chtěl vědět opat Daircell.

„Jsem obchodník, nikoliv stopař,“ ohradil se kramář. „Žádné stopy po kolech nebo kopytech jsem tam v okolí ale neviděl,

navzdory tomu, že to místo leží nedaleko řeky a půda tam je rozměklá.“

Bylo jasné, že to opatu Daircellovi dělá starost. „Bratře Lacht-no, odnes tělo do lékárny a pozorně je ještě jednou prohlédni, snad se ti přece podaří zjistit něco dalšího. Pak můžeš nechat mrtvého omýt a připravit k pohřbu, který se bude konat dnes o půlnoci, jak káže obyčej. Coby brehonovi mu taková pocta náleží. Dej vědět, až to bude hotovo, aby správce mohl dát pokyn, že může začít vyzvánět *clog-estachtlae*.“

Tak se označovalo tradiční vyzvánění „smrtného zvonu“ neboli umíráčku před chystaným pohřbem.

Bratr Aithrigid se zamračil. „Nebude se snad dnešní noci konat *aire*, bdění u mrtvého, jak se sluší?“ zeptal se – právnická minulost ho nutila zmínit náležitý protokol.

„To můžeme v tomto případě pominout,“ opáčil opat Daircell ostrým hlasem. „Tělo už leželo v horách dost dlouho. Jednoduše nad ním jen proneseme několik slov při *écnaire* a budeme Boha prosit za spásu Broccovy duše.“

Lékař se právě chystal mrtvolu znovu zakrýt, aby ji nechal odnést, když vtom o cosi zavadil pohledem.

„Mrtvý má na sobě stále opasek,“ promluvil. „A k němu je připevněná malá kožená tobolka.“

Opat se zadíval kramáři do tváře.

„Předpokládám, že už jsi její obsah prohlédl,“ poznamenal uštěpačně.

„Já? To ne,“ začal se kupec ohrazovat a snažil se přitom tvářit dotčeně. Do řeči se mu ale vložil bratr Lacht-na.

„Zdá se, že v ní stále něco je.“

„Nuže?“ vyštěkl opat Daircell.

Lékař se nad tělem sklonil a nijak se nepokoušel zakrýt, jak je mu puch stoupající z mrtvoly odporný. Kapsička nebyla zajištěná přezkou. Lacht-na v ní zalovil rukou a vytáhl zevnitř nevelký předmět. Vypadal jako kámen.

„Nic zajímavého,“ řekl lékař a chystal se věc zahodit.

Opat k němu ale natáhl dlaň, aby si mohl nález sám prohlédnout. „Oblázek? Možná ho mohl sebrat s myšlenkou, že by se jím mohl bránit, že by ho hodil na útočníka,“ pronesl zamyšleně, zatímco jím točil v prstech.

„Jako zbraň by mu příliš dobře neposloužil,“ namítl bratr Aithrigid. „A proč by si ho dával do váčku u pasu?“

„Kdyby s ním člověk někoho silou zasáhl, jistě by to způsobilo zranění,“ prohlásil opat Daircell a potěžkával kámen v ruce. Pokynul lékaři na znamení, že se smí vzdálit, a když se otočil, uviděl nedaleko od sebe vyzáblou tvář bratra Dorchúa, který se k nim mezitím přidal. Stál rozpačitě opodál a očividně čekal, že mu opat vyčiní za to, že nebyl včas u brány, aby otevřel zvonícímu kupci. Dorchú byl vysoký šlachovitý muž, který na první pohled vůbec nevypadal jako mnich – bylo na něm znát, že donedávna byl bojovník. Opat pochopitelně nezapomněl, že Dorchú náležitě nesplnil své povinnosti dveřníka.

„Ujmi se toho kramáře,“ nařídil mnichovi opat. „Dej mu najíst, ale alkoholu mu nalij jen střídmě.“ Cétach se na ta slova zatvářil pobouřeně. „Předpokládám, že odměnu už sis zajistil sám, vzhledem k brehonově prázdné tobolce.“ Kupec se začal znovu dotčeně bránit, že nic nevzal, ale opat jen zdvihl ruku na znamení, aby zmlkl, a dál hovořil k dveřníkovi. „Podívej se, jaké zboží má ten člověk na prodej. Pokud ti bude něco připadat pro klášter vhodné, smíš s ním uzavřít obchod.“

Bratr Dorchú se ujal vzpouzejícího se kramáře a odvedl ho pryč.

Opat Daircell se otočil k bratru Aithrigidovi, který opodál stále čekal na další příkazy. „Měli bychom utnout v zárodku ty řeči o Aos Sí, které se mezi bratry začínají množit. Příliš často tu slyšíme vyprávění o příšerách, které se proměňují z lidí ve vlky a prohánějí se v okolních horách.“

„Mezi místními je stále nemálo těch, kteří starým příběhům věří,“ odpověděl mu na to bratr Aithrigid.

Opat se na svého správce zamyšleně zahleděl, dobře totiž věděl, že by se v jeho slovech mohla skrývat nevyřčená výtka. Bratru Aithrigidovi bylo známo, že opat se věnuje sbírání lidových pověstí – sepisoval je s cílem vytvořit soubor, který bude součástí klášterní knihovny.

Opat se na chvíli zarazil, potom s nespokojeným výrazem prudce vydechl. „Pošli mi sem bratra Eochaíe.“

„Bratra Eochaíe?“ zopakoval správce rozpačitě. „Proč chceš mluvit s vrchním štolbou? Chystáš se snad vydat na cestu?“

Opat Daircell se k němu obrátil s viditelnou nevolí ve tváři. „Dobře víš, že se nerad opakuji, bratře Aithrigide.“ Pronesl to pomalu a chladně. „Na chvíli se posadím v bylinkové zahradě. Pošli tam štolbu za mnou.“

Bratr Aithrigid se zarazil, potom se ušklíbl, jako by se právě pokusil neúspěšně vyřešit nějaký zapeklitý problém, a vzdálil se. Opat ho sledoval a dobře si uvědomoval, že správce pochopil, že bylinková zahrada je jedno z míst, kde nikdo nemůže tajně naslouchat cizímu rozhovoru, aniž by byl při tom spatřen. Ano, opat chtěl bratru Eochaíovi sdělit něco, co bylo určeno jen jeho uším.

Opat došel do zahrady, posadil se na malou dřevěnou lavičku a bezmyšlenkovitě si pohazoval těžkým kamínkem, který mu před chvílí podal lékař z brašny mrtvého. Snažil se přemoci netrpělivost a potěšilo ho, že nebude muset čekat dlouho.

Bratr Eochaí byl nevysoký muž, ale drobné tělo mu jen hrálo svaly a ve tváři se dala vyčíst skrytá síla a odhodlanost. Na svět většinou pohlížel s pobaveným úsměvem. V opatově přítomnosti se choval zcela uvolněně, jako rovný s rovným, nezdálo se, že by očekával nějaké rozkazy nebo že by byl zvědavý na to, co mu chce asi opat sdělit.

Opat Daircell si přestal pohrávat s kamenem. Nejprve ho chtěl odhodit do záhonu, ale potom se rozhodl strčit ho do koženého *bossánu*, brašny přivěšené u pasu. Rozhlédl se kolem, aby se přesvědčil, že jsou v zahradě sami.

„Daří se ti dobře, *echaire*?“ zeptal se, přičemž muže oslovil jeho titulem „nejvyšší štolba“.

„Ano, Bohu díky,“ odpověděl bratr Eochaí vážně.

„A co koně, které máš v opatrování... jsou zdraví a silní?“

„Všichni až na valacha, který dnes ráno ztratil podkovu. Bratr Gobbán, náš kovář, se právě chystá ho znovu podkovat. A jak je ti jistě známo, za několik málo dní se má jedné klisně narodit hříbě.“

„Ale jinak máš ve stáji dost koní, kteří jsou v plné síle? Kteří by dokázali překonat velkou vzdálenost, aniž by se příliš vyčerpali?“

Jen podle sotva znatelně pozdviženého obočí se dalo poznat, že štolbu neobvyklý opatův dotaz překvapil.

„Naše konírna se může srovnávat s nejlepšími v celé zemi, otče opate. Ve stáji mám dvouletého hřebce, který se vyrovná

nejrychlejší a nejvytrvalejší koním v celých Pěti královstvích.“ Ta slova pronesl věčně, nebyla v nich ani stopa holedbání.

Opat Daircell se na minutu či dvě odmlčel, jako by o něčem hluboce přemítal. Potom se ke štolbovi otočil a upřeně se na něho zahleděl.

„Vím, že stejně jako já pocházíš i ty z království Osraige. Proto jsem pro tebe nechal poslat.“

Bratr Eochaí se na svého představeného zadíval s nesouhlasem.

„Především jsem služebníkem Božím, otče opate. Ať mě pošle kamkoliv, má první povinnost je sloužit Jemu. Jsem prostý muž, nemám žádné příbuzenské svazky s urozenými rodinami, jako máš ty nebo bratr Aithrigid. Nepochybuji ale, že jsme všichni téže mysli – všichni sloužíme naší víře a našemu klášteru, nepodřizujeme se místním vládcům ani královstvím.“

Opat se přinutil k úsměvu. „Tak by tomu dozajista mělo být,“ přitakal zbožným hlasem, ale neznělo to zcela upřímně. „Ovšem, můj synu, musíme si také uvědomit, že služba víře znamená zároveň službu pravdě a spravedlnosti. Předpokládám, že už se k tobě donesla novina, s níž do opatství přišel kramář Cétach?“

„Slyšel jsem, že ten kupec nalezl tělo brehona Brocca.“

„Brehon Brocc byl jedním ze skupinky, která doprovázela princeznu Gelgéis právě do našeho opatství.“

Bratr Eochaí pokrčil rameny. „Naneštěstí je tomu tak, že špatné zprávy se šíří stejně rychle jako oheň v suchém kapradí ve vrcholném létě, zvláště když někteří hlupáci začnou ty noviny ještě přikrášlovat vyprávěním o zlobě lidu Aos Sí, jehož příslušníci sužují horské průsmyky.“

Opatovi se ve tváři objevil hněv. „Takže ty povídačky už se tu začaly šířit? Hlupáci, hlupáci!“

„Vyděšení hlupáci,“ dodal štolba ponuře.

„Vyděšení? Ano, máš pravdu. A právě z toho důvodu tě potřebuji, obzvláště proto, že pocházíš z Osraige.“

„Pokud se zajímáš o místo mého původu, otče opate, je tomu skutečně tak – jsem z lidu Uí Dróna, narodil jsem se na západním břehu veliké řeky Fheoir. Ale znovu opakuji, že sloužím víře, nikoliv Osraige, a ani království Laigin.“

„Jsem přesvědčen, že nejde o žádný střet zájmů,“ pronesl opat s důrazem. „Ale jistě si dobře pamatuješ, že sotva před rokem

král Laiginu, Fianamail z rodu Uí Máil, začal srocovat svá vojska a chystal se zaútočit na Mumanské království, přičemž chtěl jako záminku využít právě Osraige.“

Ony události byly pochopitelně všeobecně známé. Území Osraige leželo mezi dvěma velkými královstvími, Mumanem a Laiginem. Obě království si na ten kraj činila odpradávná nárok a byla kvůli němu ve př. A vládci podkrálovství Osraige se většinou snažili mumanského a laiginského krále poštvat proti sobě, aby si sami zajistili nezávislost. Laiginští panovníci z dynastie Uí Máil přišli za dobu trvání svého království s mnoha plány na obsazení Osraige – věděli, že kdyby se jim ten hraniční kraj podařilo získat, lépe by pak mohli vyvíjet tlak na Muman a jeho vládce.

Poslední v řadě konfliktů se odehrál teprve nedávno – jistý urozený muž z Osraige začal spolu s několika členy rodiny mumanského krále chystat spiknutí s cílem svrhnout ho z trůnu. Podle jejich plánu mělo v Mumanském království vypuknout povstání, které by zemi oslabilo, a v té chvíli měl zaútočit Fianamail z Laiginu. Klíčovou roli v zažehnání nebezpečí sehrála spolu s mumanským králem Colgúem princezna Gelgéis a Fianamail musel se svým vojskem neochotně ustoupit. Podkráli Osraige Tuaimu Snámhovi se podařilo zbavit viny ze spoluúčasti na spiknutí, ale přesto mu Nejvyšší král a vrchní brehon Pěti království uložili pokutu a musel platit vyrovnání. A Osraige muselo odvádět vyšší dávky i králi Colgúovi z Mumanu.

„No jistě, o tom všichni vědí,“ přitakal bratr Eochaí a nebyl si jistý, kam opat svými slovy směřuje.

„Také není žádné tajemství, že princezna Gelgéis je nyní zasnoubená s Colgúem, králem Mumanu. A chystané spojení jejich dvou rodů si přeje jak Colgú, tak Gelgéis.“

Eochaí mírně pozvedl obočí, potom pokrčil rameny.

„Ano, i to je všeobecně známo. Doslechl jsem se ale, že Tuaimu Snámhovi je chystaný svazek solí v očích – musí Mumanu odvádět vyšší daně a navíc se musí podřizovat nadvládě Eóghanachtů jako trest za účast Osraige na spiknutí.“

„A to se pochopitelně nelíbí ani lidu Uí Máil, ani některým dalším urozeným rodinám z Osraige. Nesmíme zapomínat, že tento klášter stojí vprostřed kraje náležejícího rodu Uí Máil.“

„Co tím chceš říct?“ zeptal se bratr Eochaí nejistě.

Opat Daircell se na štolbu vážně zadíval.

„Chci tím říct, že princezna Gelgéis je považována za jednu z hlavních osob, jež se zasloužily o selhání Fianamailova plánu na obsazení Mumanu s pomocí Tuaima Snámhy z Osraige. Vypravila se na cestu, aby mne navštívila, ale nyní je nezvěstná a její brehon byl zavražděn. Před devíti dny jsem od ní dostal zprávu, kterou přinesl poštovní holub. Stálo v ní, že ji mám spolu s jejími společníky zanedlouho očekávat, že mi nese jakési znepokojivé zprávy.“

Štolba se zamyslel.

„Snažíš se naznačit, že by mohla být nějaká spojitost mezi tou zprávou a tím, že se Gelgéis i s doprovodem ztratila a jeden z jejích společníků, brehon Brocc, byl zavražděn?“

„Přesně tak. Nevím, čeho se ta novina, kterou mi hodlala sdělit, týkala, ale jistě dobře věděla, že se vydává na nebezpečnou cestu. A vzhledem k tomu, že nehleděla na nebezpečí, jistě šlo o zprávu velice důležitou. Gelgéis je dobře známo, že její jméno proklíná nejen král Laiginu a jeho nejbližší příbuzní, ale i celý klan Uí Máilů. A teď se princezna ztratila zde, v horách Cuala, které spadají do panství Uí Máilů. Obávám se nejhoršího. Také to znamená, že žádný brehon s vazbami k jejich rodu se nebude chtít tím případem zabývat. Už tedy chápeš, proč chci ten úkol svěřit někomu, kdo nestraní ani tomuto království, ani mocenským snahám Osraige?“

„Znovu opakuji, že jsem věrný jedině naší víře,“ ohradil se vrchní štolba káravě. „K utrpení svého lidu v Osraige ale pochopitelně nejsem netečný. Donesly se mi odtamtud zvěsti, že za Tuaimem Snámhou nedávno znovu přišli s tím, že by se měl postavit Mumanu a že by měl požádat o pomoc Laigin. To by pro kmen Osraige mělo strašlivé následky.“

„Věděl jsem, že ti osud našeho lidu nebude lhostejný,“ zvolal opat podle všeho s úlevou. „Vím, že ses o naši stáj staral, jak se patří, Eochaí.“

„Pečuji o zdejší koně už tři roky a nikdy jsem ti nedal důvod ke stížnostem,“ odvětil štolba. Nehovořil domýšlivě, jen konstatoval fakta. „To snad jako doporučení mé práce postačí.“

„A co v sedle? Jsi považován za výtečného jezdce?“

„Takové soudy nechávám na jiných.“

„Pověz mi tedy – jak dlouho by ti trvalo, kdybys měl v naléhavé záležitosti dojet do Cashelu v Mumanském království?“

Muž se nad tím zamyslel a stiskl pevně rty.

„Nerad bych koně štal až do vyčerpání, ale když budu počítat s nepředvídanými skutečnostmi a započítám i čas na odpočinek, odhaduji to na dva dny.“

„A kudy by ses tam vydal? Západně přes hory?“

Bratr Eochaí tu otázku pominul. „Proč bych měl jezdit do Cashelu? Pokud bys chtěl, abych tam jel s nějakou zprávou, jistě by bylo mnohem rychlejší použít poštovní holuby, které zde za tím účelem chováme?“

Stejně jako na mnoha dalších důležitých místech, i v tomto opatství chovali a cvičili poštovní holuby – i sám opat se o ně živě zajímal.

Opat Daircell zavrtěl hlavou. „V tomto případě jde o vzkaz, u něhož musím mít naprostou jistotu, že se dostane do rukou Colgúa z Cashelu a nikoho jiného. Někteří z místních šlechticů se začali věnovat cvičení sokolů, kteří poštovní holuby loví.“

„Pak snad bude lepší, když se nebudeme bavit o cestě, kterou si zvolím, pro případ, že bude můj odjezd někdo sledovat. Sokoly podle všeho nechová a necvičí jen pán kraje Cuala, ale i mnoho dalších osob v okolí.“

Opat Daircell si zadumaně promnul bradu. „Jsi dobrý člověk, bratře Eochaí. Dobrá, zvol si takovou cestu, kterou uznáš za nejvhodnější.“

„A jakou zprávu si přeješ, abych králi předal, až do Cashelu dorazím?“

„Přines králi Colgúovi mé pozdravení a jednoduše mu vyříd, co ses dnes zde dozvěděl: že jeho nastávající, princezna Gelgéis z Durlus Éile, se podle všeho vydala před více než týdnem do našeho kláštera. Cestou byl ale zavražděn její brehon, jehož tělo bylo objeveno v lese, a sama princezna a její správce jsou nyní nezvěstní. Řekni, že se obávám o její bezpečí. A to je všechno.“

„Nic jiného vyřizovat nemám?“ ujišťoval se bratr Eochaí, kterého stručnost opatova vzkazu zarazila.

Opat zavrtěl hlavou. Zdálo se, že se v jeho slovech skrývá jakýsi tajný význam, když odpověděl: „Věřím, že Colgú bude vědět, jak si počínat, až se tu zprávu dozví.“

„Právo! Právo už mě nudí!“

Eadulf s trhnutím pozdvihl hlavu a nevěřicně se zadíval na Fidelmu, jež prudce vstala, až se kolem ní rozlétly dokumenty, které právě studovala, a pohodila vztekle dlouhými rudými vlasy. Bojovně se rozhlédla po jejich soukromé komnatě, jako by čekala, že někdo vyskočí a za její slova ji pokárá. Eadulf se po počátečním úleku, kdy ho Fidelma vytrhla z četby, rychle vzpamatoval a rozumně se rozhodl nic neříkat. Překvapeně se na svou ženu zadíval. Až do té chvíle oba klidně seděli a v tichosti studovali každý jiný rukopis. Zimní chladné odpoledne se pomalu chýlilo k večeru, a tudíž bylo třeba k četbě použít svíce a lojové lampy a rozdělat v komnatě oheň z velkých polen, aby se aspoň trochu zahřáli. V takových podmínkách nebylo čtení zrovna příjemnou kratochvílí. Ale před nedávnem k nim doputovaly nové výnosy brehonské rady, která se scházela každé tři roky, a bylo třeba je prostudovat.

„Mám tvá slova brát vážně?“ zeptal se Fidelmy Eadulf nakonec po dlouhé odmlce. Nedokázal tak docela skrýt pobavený pohled a věděl, že i v koutcích rtů se mu stahují vrásky do úsměvu.

Fidelma se k němu obrátila s podrážděným výrazem.

„Právo, právo, právo... tento výnos, tamto odvolání, další nový výklad. A to vše jen proto, aby se zajistilo, že původní text se nepokříví nějakým prapodivným rozhodnutím. Odvolání soudců, kteří zapomněli, že to lidé tvoří zákony, nikoliv zákony lidí. Už mám toho všeho dost...“

„To je zajímavé prohlášení od osoby, jež zastává funkci právní poradkyně mumanského krále,“ ozval se Eadulf mírně

a nenechal se strhnout jejím vztekem. „Ale lidé se mění, pokud je mi známo. Jeden rok něco rozhodnou, ale další rok to změní, když vyjdou na povrch nové skutečnosti. Po mnohaletém studiu v právnické škole brehona Moranna se tvá sláva coby advokátky začala šířit, o pomoc se k tobě obracel i sám Nejvyšší král Pěti království. Díky svým znalostem jsi zavítala do mnoha cizích zemí. Jsi proslulá dokonce až v samotném Římě. Snad máš pravdu a právo dokáže být nudné, ale mohla sis zvolit jakékoliv právní postavení, které se ti zamlulo.“

Sotva ta slova vyslovil, uvědomil si chybu, jíž se právě dopustil.

„To se mylíš,“ procedila Fidelma skrz sevřené zuby. „Je ti dobře známo, že jsem byla odmítnuta, když jsem se ucházela o titul vrchního brehona Mumanského království. Ano, odmítl mne sněm mých právních kolegů, brehonů, kteří mě neshledali hodnou takové pozice, navzdory mé takzvané proslulosti.“ Začala hovořit se zřetelným opovržením. „A můj vlastní bratr považoval za nutné uchlácholit mé zraněné city, a tak mě ustanovil svou právní poradkyní.“

„Udělal to proto, že potřeboval schopného právníka, který by ho mohl zastupovat.“

„Udělal to jako skutek milosrdenství!“ odporovala mu.

Eadulfa její slova zamrzela. „Mnozí by si něco takového považovali za velikou čest. Navzdory tomu, co říkáš, si přece musíš uvědomovat, že by ti tvůj bratr Colgú takový úřad nesvěřil, kdyby si nebyl jistý, že ho dokážeš dobře vykonávat. A své schopnosti jsi už mnohokrát prokázala.“

Fidelmu to ale neukonejšilo. Ukázala na dokumenty rozházené kolem po zemi.

„Že je to čest? Čest probírat se tady těmi všemi hloupostmi? Žaloby, které by dokázal snadno rozsoudit i člověk s titulem *dos*.“ Eadulf věděl, že hodnosti *dos* dosáhl student po čtyřletém studiu v bardské škole. „Kdokoliv, kdo se zabýval studiem *Bretha Nemed*, zákonů přednostního práva, by dokázal rozhodnout v případech, jimiž se zde zabývám já. A já přitom mám titul –“

Eadulf se musel ovládnout, aby si hlasitě nepovzdychl, a potom ji opatrně přerušil. „Titul *anruth*, což je druhá nejvyšší hodnost, jíž se dá na bardských či světských vysokých školách dosáhnout. Nemusíš to každému neustále připomínat.“

Fidelma se k němu popuzeně otočila, ale potom se zarazila. „Já to ale musela připomínat mnohým osobám, které jsem potkala, zvláště poté, kdy jsem dostudovala, ze školy odešla a hledala si vlastní místo ve světě. A zdá se, že to budu muset začít dělat znovu.“

„Kvůli čemu ses tak rozhněvala?“ zeptal se Eadulf citlivě. Odmlčel se, pak pokynul k listům rozházeným po zemi. „Jde o nějaký zapeklitý případ, který ti nejde na rozum?“

„Že mi nejde na rozum?“ zopakovala téměř výhrůžně. „Ne, není na něm nic zapeklitého. Jde o nicotný spor o majetek, v němž by mohl rozhodnout každý mladý právníček. Neměla by se jím zabývat královská poradkyně v otázkách zákona.“

„Proč ti ten případ tedy předložili?“

Fidelma pokrčila rameny, znovu se posadila a zvedla jeden z dokumentů ze země.

„Veškeré záležitosti týkající se nálezů stříbrné rudy na území našeho království musejí být nahlášeny králi a já se jimi musím zabývat. Také jsem musela zvážit jisté výhrady, které v té věci nedávno vyslovila brehonská rada. Pročetla jsem je už dvakrát, ale stále mi nedávají žádný pořádný smysl.“

Při zmínce o stříbrné rudě, *triun airgit*, Eadulf zpozorněl.

„Ale to by mohlo být důležité,“ pravil opatrně poté, co konečně odložil rukopis, kterému se do té chvíle věnoval.

„Ne tak důležité, abych musela podobnými hádkami ztrácet čas i já,“ řekla mu na to. „Ten případ mohli předložit přímo mému bratru Colgúovi a pak by o něm rozhodl místní brehon – nebylo třeba, abych ty listiny studovala ještě já.“

„Dopadlo to ale jinak. Kolik času ti ta věc zabere?“

Fidelma vztekle máchla do vzduchu rukou. „Dost na to, aby to byla zbytečná ztráta. Mnohem raději bych trávila čas s naším synkem Alchúem, aby si chuva Muirgen mohla trochu odpočinout. Od té doby, co ho bereš každé ráno na projížďky, už se s ním málem nevidám.“

Eadulf se mírně pousmál. „Já se těch ranních vyjížděk na koni rád vzdám,“ řekl jí. Eadulf se nepovažoval za zdatného jezdce a na dlouhé cesty se raději vydával jinak než v koňském sedle. „Ale myslel jsem si, že si přeješ...“

Fidelma znechuceně stáhla čelo. „Já ti řeknu, co si přeju, a pak nebudeš muset plýtvat časem na to, aby sis to domýšlel,“

odsekla podrážděně. „Rozhodně nestojím o to trávit čas takovými nudnými záležitostmi.“

„Inu, nepochybuji o tom, že Muirgen ti ráda dopřeje dostatek času, aby sis s naším chlapečkem mohla pohrát,“ prohlásil Eadulf uštěpačným hlasem, k čemuž se jindy neuchyloval. „Nezapomínej, že už jí přibývají roky. V posledních letech jsme byli z Cashelu pryč tak často, že nás náš syn podle mě ani nepovažuje za své rodiče. Mnohem více času tráví s Muirgen a jejím mužem Nessanem. Měli bychom je už nechat odpočívat. Můžeš se vzdát své právní praxe.“

Od chvíle, co se jim narodil Alchú, najala Fidelma Muirgen jako chlapcovu chůvu a Muirgenin manžel Nessan se staral o královská stáda. Fidelma s Eadulfem se z královského paláce často vydávali na dlouhé cesty při řešení právních případů a Muirgen se Alchúovi stala téměř druhou matkou. V tomto bodu se Eadulf s Fidelmou často přel – ne snad proto, že by Muirgen neměl v lásce, ale protože si jako rodič připadal přehlížený, což v něm vyvolávalo pocity nevole. Jeho syn byl synovcem mumanského krále a Eadulf coby Angel z království východních Anglů neměl možnost chlapci předat nic ze své kulturní tradice.

„Vzdát se právní praxe? Nemluv nesmysly!“ okřikla ho Fidelma kousavě.

„Ale...“ začal Eadulf překvapeně namítat.

„Většinou je moje práce mnohem záživnější než tento soudní spor.“ A zvedla do vzduchu rukopis, jež právě studovala. „Tady jeden sedlák tráví celý život úplně zbytečně tím, že kope studnu, v níž se pokouší najít stříbro.“

Eadulf se zarazil, neznal jedno ze slov, jež použila.

„Říkáš, že ‚kope‘ studnu?“

Fidelma nejprve nechápala, na co se ptá, ale po chvíli se usmála.

„Ach, ty myslíš *claide* – tím se myslí ‚hloubení‘ něčeho, takže říkáme třeba *claide mianna*, dolování. A *fear cladhaich* – horník. A to slovo se používá také pro kopání neboli hloubení studen na vodu.“

„A v tomto případě to tedy znamená co?“ ptal se Eadulf dále – vždy se snažil rozšířit si znalosti Fidelmina mateřského jazyka.

„Víš, že severně odsud leží hory Sliabh Eibhlinne? Jsou plné rozličných nerostů. Ale někteří sedláci, kteří hospodaří na jejich

svazích, tvrdí, že vodní toky, které po úbočích od věků stékaly, nyní změnilы vlivem těžby rudy směr. Jeden tamní hospodář se domluvil se sousedem, že vyhloubí studnu na vodu. Měla být na hranici jejich pozemků. To místo bylo zvoleno proto, že tam byl nález pramene nejpravděpodobnější. Když začal první sedlák studnu kopat, našel mezi olovenou a měděnou rudou také kousky stříbra. A studna byla na jeho pozemku. Ale druhý hospodář se začal dožadovat podílu z nalezeného stříbra.“

„Takže studna je na pozemku prvního z nich? Ale oba se předem domluvili, že se na hloubení studny budou podílet?“

„Dohoda zněla tak, že se budou dělit o vodu, až studnu vykopou. Má tedy ten druhý muž nárok i na část nalezeného stříbra?“

„Když se chystali vykopat studnu, o vodu se předem nepřeli?“

„Ne, hádky začaly teprve ve chvíli, kdy bylo nalezeno stříbro.“

„V tom případě by podle mého soudu měla stejná dohoda platit i na drahý kov.“

Fidelma se sotva znatelně pousmála. „Dobře sis osvojil zásady našeho právního systému, Eadulfe.“

„Připomnělo mi to výroky ve věci onoho sporu o včely, o němž jsi mi vyprávěla. Jak že se jmenuje – *Bechbretha*? Že se včelař musí o část nasbíraného medu podělit se sousedy, protože jeho včely sbírají nektar nejenom na jeho polích, ale i na sousedních. Předpokládal bych tedy, že i zde by se použil stejný přístup: když se na něčím pozemku najde něco, co má vliv i na souseda, mělo by se to spravedlivě rozdělit. Pokud tomu tak je, pak nerozumím, proč se kvůli tomu rozčiluješ, nebo proč by to mělo způsobovat nějaké těžkosti. Podle mě je to jednoduché rozhodnutí.“

Fidelma se široce usmála, ale bez pobavení. „V tom zákonu o včelách přesněji řečeno stojí, že každý nález na něčím pozemku, zvláště pak pokud jde o *glith* neboli rudu rozličných kovů, je třeba hlásit králi nebo místnímu vládci či opatovi. Ale ani králi, vládci či opatovi nenáleží na nálezu podíl, pokud není přímým sousedem příslušného pozemku.“

„Pak ale musím znovu opakovat, že nechápu, proč jsi tak rozčilená. Připadá mi, že rozsudek musí být v takovém případě snadný.“

„Nejde jen o vyplacení podílu. Jistě víš, že každý rozsudek musí být vynesен na základě nějakého precedentu, aby se dalo prokázat, že je založen na spravedlivém dřívějším rozhodnutí.“

Kupříkladu budeme-li hovořit o onom zákonu o včelách, o němž se zmiňuješ, můžeme dojít ke dvěma různým rozsudkům. Za prvé, jak říkáš ty, musí včelař část medu odevzdat svým čtyřem nejbližším sousedům, anebo podle jiného výkladu, musí sousedům každé čtyři roky nebo pět let dát včelí roj, aby i oni mohli začít chovat včely. Ty dva závěry záleží na tom, jak se vlastnictví včel vyloží – buď je to tak, že chovatel je vlastníkem včelstva a je za ně zodpovědný, anebo že se naopak včely nedají vlastnit, neboť není možné je omezit v pohybu, a tím pádem jsou zodpovědné samy za sebe.“

Eadulf se na okamžik zamyslel. „Nikdy mě nenapadlo, že se za zákony skrývají filozofické úvahy.“

Fidelda pokrčila rameny. „Právo by nebylo možné bez dlouhých rozvah a bez precedentů, a proto je k vynesení i nejjednoduššího rozsudku potřeba vše ze všech stran hluboce zvážit. A v tomto případě si musím osvěžit i zákony o těžbě, které jsem neviděla od té doby, co jsem studovala ve škole brehona Morana. Teď jsem si stěžovala hlavně na to, že se musím přesvědčit, že jsem obeznámena s nejnovějšími výnosy brehonské rady.“

Poklekla na zem a začala sbírat rozházené dokumenty. Zatímco je rovnala do správného pořadí, ozvalo se hlasité zaklepání na dveře. Eadulf zavolal, že dotyčný může vstoupit, a dveře se otevřely. Za nimi stál Enda, mladý bojovník Zlaté obroučky, vybraný tělesný strážce mumanského krále. Enda Fidelmu s Eadulfem provázel při mnoha jejich dobrodružstvích. V jindy veselé tváři se mu ale nyní zračil ustaraný výraz. Fidelda si toho všimla jako první.

„Stalo se něco?“ zeptala se.

Enda rozpačitě přešlápl. „Tvůj královský bratr si žádá přítomnosti tvé a zde přítele Eadulfa.“

Mnoho příslušníků královny domácnosti oslovovalo Eadulfa titulem *comthach*, přítel, což byla známka úcty. Vzhledem k tomu, že byl Fidelmin manžel, bylo takové oslovení vhodnější nežli církevní označení „bratr“. *Comthach* se dalo přeložit jako „přítel“ nebo „druh“, zatímco král Colgú používal výraz *cáem*, jímž se označoval vzácný a urozený bližní.

„Je můj bratr v pořádku?“ ujišťovala se hned Fidelda ustaraně.